

ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ МИСЬКІВА

МАР'ЯНА ГРИГОРОВИЧА

Миськів Мар'ян Григорович – професор кафедри неорганічної хімії хімічного факультету, доктор хімічних наук, заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, член Комітету кристалографів України та Міжнародної спілки кристалографів.

Мар'ян Миськів народився 2 серпня 1947 р. в с. Міжгір'я Монастирцького р-ну Тернопільської обл.

Доля ще з дитинства неодноразово випробовувала на міцність Мар'яна. Батько, Григорій Миськів, греко-католицький священник, репресований радянською владою 1950 р. за відмову від переходу до московського патріархату. Знову вони зустрілися лише 1956 р., після звільнення о. Григорія у зв'язку з хворобою, але проведених без батька дитячих років не повернути... Мати, Марія Миськів (Танчин), проста вчителька, яка присвятила усе своє життя, щоб поставити на ноги чотирьох дітей: Теодозія, Таїсу, Мар'яна та Наталю.

Уже з дитячих років Мар'ян відрізнявся надзвичайною багатогранністю талантів та широким спектром захоплень. Проблеми зі здоров'ям не давали йому взяти участь у театральній (цирковій) групі, кандидатів для якої набирали з його школи. Найбільше його цікавила радіотехніка, заняття якою допомагали йому відкрити для себе світ радіопрограм, які транслювали з-за кордону і не були доступні пересічним українцям. Створений своїми руками радіоприймач “ловив” пізнавальні програми польською та англійською мовами, що також допомогло юнаку краще вчитися у школі. Шкільні заняття з хімії продовжувалися в домашній лабораторії. Душа експериментатора не могла задовільнитися шкільною програмою, тому все перевіряв на практиці, а нову інформацію вишукував у сільській бібліотеці.

Після закінчення школи юнацьке захоплення радіосправою спонукало Мар'яна Григоровича спробувати вступати на фізичний факультет Львівського державного університету. Проте більш обізнані люди підказали: “потикатися на навчання за спеціальністю “радіосправа”, маючи в родині репресованих, немає сенсу”. Тож перемогло не менше захоплення хімією, і вчорашній школяр спробував скласти іспити на хімічний факультет. Трапилося диво, – витримавши досить великий конкурс (у той час для осіб без трудового стажу існувала доволі незначна квота, тож вчорашні випускники мали здавати всі іспити лише на “відмінно”), Мар'ян Григорович став студентом хімічного факультету. Доля навіть під час вступних випробувань у черговий раз перевірила на міцність: перед екзаменом з фізики Мар'ян потрапив у ДТП, тож спізнився. Екзаменаційна комісія, на щастя, не звернула увагу на таке порушення й абітурієнт поспіхом почав писати екзаменаційну роботу, яка

надалі була оцінена на “відмінно”. Тож, мабуть, хіміком Мар'ян Григорович став не завдяки, а всупереч усім перешкодам.

У студентські роки потяг до експериментальної роботи взяв гору і, крім занять, Мар'ян почав займатися науковою роботою. У 1969 р., після закінчення з відзнакою хімічного факультету, Мар'ян Григорович, перебуваючи в аспірантурі, почав дослідження кристалічних структур тернарних силіцидів рідкісноземельних металів, що завершилося захистом 1973 р. кандидатської дисертації. У тому ж році почав працювати асистентом на кафедрі неорганічної хімії Львівського державного університету. Більше того, Мар'ян Григорович змінив напрям досліджень і почав вивчати комплексоутворення сполук Купруму з алільними похідними органічних сполук.

Важливим етапом життя молодого науковця було стажування у Вроцлавському університеті (Польща) впродовж 1974–1975 рр. під керівництвом професора Тадеуша Глов'яка. Разом з новими ідеями це стажування привело до теплих відносин та щільної наукової співпраці з хімічним факультетом Вроцлавського університету, які тривають дотепер.

Дослідження у галузі кристалохімії комплексних сполук виявилися надзвичайно цікавими з наукової точки зору, і Мар'ян Григорович 1991 р. здобув звання доктора хімічних наук, захистивши в Інституті загальної та неорганічної хімії імені М. С. Курнакова дисертацію, яку опонували член кореспондент АН, д.ф.-м.н. М. А. Порай–Кошиц, член кореспондент АН, д.х.н. Ю. Т. Стручков, д.х.н. М. Н. Варгафтик. У подальшому, під керівництвом Мар'яна Григоровича захищено одинадцять кандидатських дисертацій та дві докторські, опубліковано близько 300 наукових праць, шість патентів та авторських свідоцтв. Студенти та аспіранти неодноразово отримували нагороди на різноманітних конкурсах, студентських наукових конференціях.

Кілька слів від представників різних поколінь учнів Мар'яна Григоровича:

Уперше мені поталанило побачити нашого Вчителя сімнадцять років тому першого вересня ювілейного 2000 року на зустрічі першокурсників з викладацьким колективом хімічного факультету. Пригадую, тоді в першій аудиторії мій погляд одразу зупинився на чоловікові років п'ятдесяти в білому халаті, який, як мені тоді здавалось, асоціювався з науковцем-органіком. Не зважаючи на різноманітність вражень від знайомства з хімічним факультетом, мене в цей день ніяк не покидала думка про різноманіття наукових інтересів цього чоловіка, про те, які сполуки він синтезує. Той промінчик, який мені тоді вперше подарував Мар'ян Григорович, дав мені великої наснаги до навчання та проведення подальших наукових досліджень. Вже незабаром, коли мені пощастило долучитись до наукових досліджень групи, якою керував Мар'ян Григорович, я відчув його теплоту та велику батьківську опіку до всіх, хто його оточував, він завжди був відкритий до тих, хто звертався до нього по допомогу. Всі риси характеру Нашого Вчителя сприяли формуванню у Львівському

Університеті незвичайного затишного творчо-наукового містечка, з якого вже декілька десятків років виходять кандидати та доктори наук, вчителі та науковці.

*Юрій Сливка,
викладач природничого коледжу
Львівського національного університету Імені Івана Франка*

Я прийшов до Мар'яна Григоровича в дев'яносто першому році, дякуючи Іванні Романівні Мокрій, команді МАН та пораді мого старшого доброго товариша,

*Славік Хім'як,
професор, доктор філософії
Університет Східної Англії, Норвіч, Велика Британія*

Хоч життя звело мене з цими чудовими людьми несподівано, ці люди мали великий вплив на мій світогляд та майбутнє.

Мар'ян Григорович був молодим доктором наук, який тільки що захистився в Москві, здобув незалежність для своєї невеликої але науково успішної групи. Однак ми ввійшли в нові реалії дев'яностих, де формула успіху була іншою. Саме тодішні важкі часи зробили людські якості Мар'яна Григорович такими очевидними для мене. Він фактично виховував мене, замість батька, прививаючи ідеалізм та людяність. Я намагаюсь зберегти ці якості в собі, і сприятливе середовище дозволяє мені комфортно залишатись чесним з собою та людьми навколо. Нелегкі роки, проведені поруч з Мар'яном Григоровичем, були насправді добрими, і я їх часто згадую: робота вечорами та на вихідних у стінах практично порожнього факультету, "викручування" кристалів фотометодом, синтези по методиках зі старих німецьких книжок, купання вдома пса Дарча, який жив в кабінеті. Ми працювали і мріяли разом, в невеличкій групі старших від мене колег, разом переживали і раділи. Роки згодом - це єдине що пам'ятається та має значення.

*Ярослав Філінчук,
професор Лавенського католицького університету, Бельгія.*

Коли в далекому 1977 Мар'ян Григорович запропонував мені почати наукову роботу, я одразу ж погодився, не маючи ні найменшого поняття про те, що це таке, і якою неординарною особою є мій Керівник. Це вже потім, через кілька років, я зрозумів, наскільки міцний сплав знань та інтелекту з легкою домішкою алхімічного авантюризму криються під простотою мого Наставника. Мене чекали безконечні синтези екзотичних прекурсорів для металоорганічних сполук, вирощування монокристалів, дослідження їх будови і властивостей, освоєння приладів, спеціалізованих комп'ютерних програм, на додаток, написання наукових статей і захоплюючі конференційні подорожі в найвіддаленіші частини материка, і, найголовніше, – необмежений час для спілкування і доступність мого Вчителя. Тоді Мар'ян Григорович ще не був лауреатом державної премії, заслуженим професором університету, автором сотень високорейтингових публікацій, патентів, науковим

керівником десятків кандидатських і докторських дисертацій. Все це прийшло пізніше і за стереотипом мало б змінити його ставлення до життя, але де там. І сьогодні в його орбіті молоді хіміки, перспективні наукові проекти, витончені експерименти і перш за все вогник у очах, в якому всі, хто знають Професора, бачать Божу іскру.

Володимир Олійник,
професор Опольського університету, Польща

Вельмишановний Мар'яне Григоровичу! Прийміть найщиріші вітання з нагоди Вашого ювілею! Ми надзвичайно раді, що маємо змогу працювати поруч з Вами.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, довгих і плідних років праці, нових ідей та невичерпної енергії для їх реалізації. Усього Вам найкращого!

Колеги, друзі та учні